

Metodická poznámka ke statistice zahraničního obchodu

Statistika zahraničního obchodu je významným zdrojem informací pro potřeby ekonomické veřejnosti, ministerstev a dalších státních orgánů České republiky (Úřad vlády, Poslanecká sněmovna, Senát, ČNB), vysokých škol, mezinárodních organizací (Eurostat, FAO, IMF, OECD) a v neposlední řadě i podnikatelské veřejnosti. Údaje o zahraničním obchodě jsou využívány k analytickým účelům, zejména k hodnocení ekonomického vývoje státu, podrobnější údaje poskytují podnikatelské veřejnosti možnost orientace v podnikatelském prostředí.

Zdrojem informací o zahraničním obchodu jsou data získávaná celními orgány. Počínaje zpracováním údajů za leden 2004 zajišťuje jejich sběr a prvotní kontrolu Generální ředitelství cel, další zpracování, kontrolu a následné zveřejnění dat provádí Český statistický úřad.

V souladu se závaznými předpisy EU je zjišťování údajů o vývozu a dovozu legislativně upraveno celním zákonem č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s platností od 1. května 2004 vyhláškou Ministerstva financí ČR č. 199/2004 Sb., pro obchod se třetími zeměmi, kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se ruší některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží, ve znění pozdějších předpisů. Pro **Intrastat** byla s účinností od 1. 1. 2007 vydána nová vyhláška č. 563/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství.

Statistika zahraničního obchodu je souhrnem vnitrouniního obchodu (tj. obchodu se členskými státy EU) a obchodu se třetími zeměmi. Údaje o zboží, které je předmětem obchodu mezi členskými státy Společenství, předává zpravodajská jednotka celnímu úřadu na výkazu pro Intrastat s údaji o odeslání zboží nebo přijetí zboží. Údaje o vyváženém a dováženém zboží v rámci obchodu se třetími zeměmi se uvádějí v písemném celním prohlášení na tiskopise Jednotný správní doklad (JSD).

Rozšířením Evropské unie o Bulharsko a Rumunsko došlo k přesunu členských zemí mezi jednotlivými uváděnými seskupeními. Údaje za stejné období předchozího roku jsou ve všech tabulkách přepočteny na srovnatelnou členskou základnu jako v běžném roce, čímž je zachována srovnatelnost.

V březnu 2006 byla schválena Statistickou komisí Organizace spojených národů čtvrtá revize Standardní mezinárodní klasifikace zboží, která nabyla účinnosti 1. 1. 2007. SITC, rev. 4 zachovává strukturu tříd, oddílů a skupin. Změny nastaly na úrovni podskupin a základních položek.

Údaje o zahraničním obchodě v USD a v EUR, uvedené v tabulce č. 2 - Zahraniční obchod za leden 2008, jsou součtem jednotlivých měsíčních hodnot v Kč přepočtených průměrným měsíčním kurzem vykázaným Českou národní bankou.

Český statistický úřad měsíčně publikuje **výběrové indexy nominálních cen dovozu a vývozu**, které jsou vypočítávány na základě cen zjišťovaných u vybraných komodit a vybraných subjektů. Cenový vývoj je sledován pomocí reprezentantů - položek, které mají stále stejnou vymezenou jakost, čímž je zajištěno sledování pouze cenových změn. Tyto indexy jsou publikovány v edici Statistické informace - „Indexy cen dovozu a vývozu v ČR“ (česko-anglická verze), kód publikace: 7201-08. Cenové indexy slouží pro konstrukci deflátorů používaných pro výpočet indexů dovozu a vývozu ve stálých cenách, kdy jsou indexy přepočteny na základě struktury dovozu, resp. vývozu podle SITC, rev. 4 na dvě místa v příslušném období.